

28.6.2007

KAS-2007-R-10-531

Kymenlaakson Jäte Oy

Ekokaari 50

46860 ANJALANKOSKI

Viite

Asia **Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta,
Kymenlaakson Jäte Oy:n jätekeskuksen kehittäminen, Ekopark, Anjalankoski**

1. YVA-OHJELMAN HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Kymenlaakson Jäte Oy on toimittanut 30.4.2007 Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelman hankkeesta, jonka tarkoituksena on kehittää Anjalankosken kaupungin Ekopark-alueella sijaitsevaa Kymenlaakson Jäte Oy:n jätekeskuksen toimintaa.

Hankkeen nimi

Jätekeskuksen kehittäminen

Hankkeesta vastaava

Kymenlaakson Jäte Oy

Hankkeesta vastaavan käyttämä konsultti

Suunnittelukeskus Oy, PL 68, 00521 Helsinki

Yhteysviranomainen

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus

Hankkeen tarkoitus ja YVA-arvioinnin peruste

Kymenlaakson Jäte Oy:n hankkeen tarkoituksena on kehittää olemassa olevaa toimintaansa rakentamalla uusia yhdyskuntien ja teollisuuden jätteiden sekä pilaantuneiden maiden käsittelytoimintoja.

YVA-menettelyä sovelletaan Kymenlaakson Jäte Oy:n hankkeessa YVA-asetuksen (268/1999) 6 §:n mukaisen hankeluettelon 11 a, 11 b ja 11 d kohtien perusteella.

Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-ohjelmassa esitellyn hankesuunnitelman mukaan YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia YVA-menettelyä edellyttäviä hankevaihtoehtoja:

- YVA-asetus 6§, kohta 11 a) ongelmajätteeksi luokiteltavien jätteiden käsittely ongelmajätteenkaatopaikalla (kapasiteetti 35 000 t/a). (*YVA-menettelyn raja 0 t/a*)

- YVA-asetus 6§, alakohta 11 b) biojätteiden ja yhdyskuntalietteiden käsittelyvaihtoehto kompostointi tai mädätys (kapasiteetti biojätteet 10 000 t/a, lietteet 32 800 t/a) (*YVA-menettelyn raja 20 000 t/a*) tai käsittelyvaihtoehto yhdyskuntalietteiden terminen kuivaus ja poltto (kapasiteetti 32 800 t/a) (*YVA-menettelyn raja 24 000 t/a*).

- YVA-asetus 6§, alakohta 11 d) tavanomaisiksi jätteiksi luokiteltavia teollisuudenjätteitä käsitellään niille perustettavalla kaatopaikalla (kapasiteetti 100 000 t/a) (YVA-menettelyn raja 50 000 t/a).

YVA-menettelyssä tarkastellaan myös muita Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminnan kehittämisen muutostarpeita ja niiden vaikutuksia, joista merkittävimmät ovat:

- Tavanomaisen yhdyskuntajätteen loppusijoitustoiminta muuttuu suurelta osin kotitalouksien siirtokuormaustoiminnaksi (kapasiteetti 25 000 t/a).

- Pilaantuneiden maiden käsittelytoiminnan laajentaminen (nykyinen öljyisten maiden käsittelykapasiteetti 10 000 t/a) muiden kuin öljyllä pilaantuneiden maiden (kapasiteetti 30 000 t/a) käsittelyyn ja pilaantuneiden maiden välivarastointiin (kapasiteetti 10 000 t/a).

YVA-menettely ja sen tavoitteet

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimivalle alueelliselle ympäristökeskukselle. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten arviointi suoritetaan. Yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antamassa lausunnossa esitetään onko arviointiohjelma riittävä ja miltä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava.

Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomaisen antaa myöhemmin lausuntonsa YVA-selostuksesta.

YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomaisen toimittaa lausuntonsa ja muiden kannanotot hankkeesta vastaavalle. YVA-arvioinnin tuloksia käytetään hyväksi hankkeen edellyttämiä lupia käsiteltäessä.

Hankkeesta vastaava, hankkeen suunnittelualue

Kymenlaakson Jäte Oy:n toimialue sijaitsee Anjalankosken Keltakankalla Ekopark-alueella. Ekopark-alue on merkitty Kymenlaakson seutukaavassa aluevarauksella ET (*Yhdyskuntateknisen huollon alue*) ja maakuntakaavassa aluevarauksena EJ (*Jätteenkäsittelyalue*). Anjalankosken taajamayleiskaavassa sekä Ekopark-alueen asemakaavassa varattu jätteenkäsittelyyn soveltuvaksi alueeksi. Kymenlaakson Jäte Oy on Kymenlaakson 12 kunnan ja Lapinlahden kunnan sekä neljän metsäteollisuus yrityksen omistama jätteenkäsittelylaitos. Kunnat omistavat jätelaitoksen osakekannasta 95 %. Kymenlaakson Jäte Oy on

vastaanottanut, hyödyntänyt ja käsitellyt pääosin yhdyskunnista peräisin olevaa jätettä Anjalankosken Ekopark-alueella vuodesta 1997 saakka. Jätekeskuksen toiminta on keskittynyt tähän saakka yhdyskunnissa syntyneen yhdyskuntajätteen kaatopaikkakäsittelyyn, öljyllä pilaantuneiden maiden käsittelyyn sekä kotitalouksien biojätteiden ja yhdyskuntalietteiden avoimakompostointiin. Pussilajitellun energijätteen lajittelulaitoksen toiminta loppui vuoden 2004 lopussa. Nykyisin Kymenlaakson Jäte Oy vastaanottaa käsittelyyn ainoastaan erilliskerättyä energijätettä energialaitoksille hyötykäyttöön toimitettavaksi.

Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-ohjelmassa esittämät kehittämistoiminnot sijoittuvat yhtiön jo omistamalle alueelle Anjalankosken Keltakankaan Ekopark-alueelle.

Hankkeeseen liittyvät muut hankkeet

Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminnan kehittämishankkeeseen ja sen tarpeeseen vaikuttaa Kotkan Energia Oy:n Kotkan Korkeakoskelle jätteenpolttolaitoksen valmistuminen. Laitoksen valmistuttua yhdyskuntien kuivajäte ohjataan polttoon nykyisen kaatopaikka sijainnin sijasta. Kymenlaakson Jäte Oy valmistautuu YVA-menettelyn turvin vastaanottamaan syntyvää tuhkaa kaatopaikalleen.

Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminta-alueella sijaitsee Ekokem-Palvelu Oy:n pilaantuneiden maiden käsittelyalue, jonka toiminnalla on yhteys Kymenlaakson Jäte Oy:n suunnittelemaan pilaantuneiden maiden käsittelyyn. Ekokem-Palvelu Oy aloittaa kesällä 2007 Teollisuuden jätteiden ja pilaantuneiden maiden käsittelytoiminnan Kymenlaakson Jäte Oy toimialueen välittömään läheisyyteen valmistuvalla aiempaa laajemmalla käsittelyalueella. Toiminta on monin tavoin samanlaista kuin Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-ohjelmassa on esitetty ja toiminnoilla on siten yhteisvaikutuksia kuten pöly, jätevedet, liikenne.

Ekopark alueella toimii myös muita toimintoja (NCC Roads:n asfalttiasema ja Umacon Oy:n romuliike, alueelle suunnitellaan JT-Ympäristörakentaminen Oy:n toimintaa ja Lassila & Tikanoja Oyj:n kierrätyspolttoaineiden varastointia), joilla voi olla yhteisvaikutuksia Kymenlaakson Jäte Oy:n vaikutusten kanssa.

YVA-menettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot

YVA-asetuksen muutoksen (713/2006) 9§:ssä korostetaan hankkeen toteuttamisen vaihtoehtojen muodostamista ja vertailua YVA-menettelyssä. Vaihtoehtoja voi muodostaa niin sijoituspaikan kuin toiminnan toteutuksen osalta. Vaihtoehtojen vertaileminen käyttäen asianmukaista vertailumenetelmää on keskeinen osa YVA-selostusta, koska se on hyvin tehtynä myös tiivistelmä YVA-arvioinnin tuloksista

Kymenlaakson Jäte Oy:n hanke on olemassa olevan toiminnan muutos, joten YVA-menettelyssä ei tarkastella hankkeelle vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja.

Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-ohjelmassa on esitetty vaihtoehtoina kunkin jätteenkäsittelytoiminnan osalta nykyinen jätteen käsittelytoiminta (VE 0) ja hankesuunnitelman mukainen kehittyneempi jätteen käsittelytoiminta (VE 1 ja VE 2).

Biojätteen ja yhdyskuntalietteen käsittelymenetelmien osalta on esitetty tarkasteltavan useampia käsittelymenetelmiä:

biojätteiden käsittelyn osalta vaihtoehtotarkastelu tehdään
VE 0 nykyinen toiminta eli membraaniaumassa kompostointi
VE1 laitosmainen kompostointi tai mädätys

Yhdyskuntalietteiden osalta vaihtoehtotarkastelu tehdään
 VE0 nykyinen toiminta eli aumakompostointi
 VE1 lietteiden laitosmainen kompostointi, mädätys tai poltto

Käsiteltävät ja hyödynnettävät jätteet ja pilaantuneet maamassat sekä niiden määrät

Taulukossa 1 on esitetty Kymenlaakson Jäte Oy:n hankesuunnitelmassa esitetyt jätteiden käsittelytoiminnot vaihtoehtoiseen sekä toiminnan maksimikapasiteetti vuositasona.

Taulukko 1. Arvio Kymenlaakson Jäte Oy:n hankesuunnitelman mukaiset vastaanotettavat jätteet ja pilaantuneet maat vuositasona (tarkempi esitys Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-ohjelman sivuilla 23-25).

Jätelaji	Vaihtoehtoiset toiminnot	Uusi toiminto	YVA-menettelyn tarve	Määrä tonnia/Vuodessa
Biojäte	Membraniauma kompostointi			10 000
	Laitosmainen kompostointi	X	X ¹⁾	
	Mädätys	X	X ¹⁾	
Yhdyskuntien jätevesiliete	Aumakompostointi			32 800
	Laitosmainen kompostointi	X	X	
	Mädätys	X	X	
	Terminen kuivaus ja poltto	X	X	
Mullan jatkojalostus 2)	Jatkojalostus	X	X	30 000
Erilliskerätty palava jäte				3)
Öljyllä pilaantuneet maat ja öljyllä pilaantunut vesi				10 000 ³⁾
Muut kuin öljyllä pilaantuneet maat	Sopiva käsittely, tarvittaessa käsittely ongelmajätekaatopaikalla	X		30 000
Muut kuin öljyllä pilaantuneet maat	Välikvarastointi			5 000 – 10 000
Nestemäiset jätteet, vesienkäsittelyn jäte	Käsittely altaissa			2 000
Rakennusjäte	Kaatopaikkakäsittely			5 000
Betoni ja tiilijäte	Murskaus ja välikvarastointi	X		
SER	Vastaanotto ja välikvarastointi	X		1 000
Kotitalouksien kuivajäte	Kaatopaikkakäsittely			25 000
	Siirtokuormausta käsiteltäväksi muualle	X		
Erityisjätteet (asbesti, kuolleet eläimet, sairaala jäte, tavanomaiseksi jätteeksi luokiteltu tuhka),	loppusijoitus			3)
Teollisuusjäte	Käsittely yhdyskuntajätekaatopaikalla 4)		X	100 000 ⁴⁾
	Uusi kaatopaikka 4)	X	X	
Ongelmajätteiksi luokiteltavat jätteet (mm. tuhkat)	Esikäsittely ja loppusijoitus	X	X	35 000
	stabilointi	X	X	
Yhteensä				290 800 ⁵⁾

- 1) YVA-tarve täyttyy yhdessä yhdyskuntalietteiden käsittelyn kanssa
- 2) Kuuluu osana biojätteen ja jätevesilietteiden käsittelyyn.
- 3) Käsiteltävää jätemäärää ei ole ilmoitettu (öljyllä pilaantuneen maan määrä on otettu YVA-ohjelman taulukosta 1.)
- 4) Määrä 100 000 t/a on ilmoitettu kaatopaikalle loppusijoitettavan teollisuusjätteen ja yhdyskuntajätteen kokonaissummana.
- 5) Vastaanotettavien jätteiden yhteissummaa ei ole ilmoitettu YVA-ohjelmassa

YVA-ohjelmasta tiedottaminen, kuuleminen ja osallistumisen järjestäminen

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen ilmoitustaululla 7.5.2007 – 15.6.2007. Kuulutus on julkaistu lisäksi Keskilaakso –lehdessä 8.5.2007 sekä Kouvolan Sanomissa ja Kymen Sanomissa 6.5.2007. YVA-ohjelma on ollut luettavissa Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen neuvonnassa, Myllykosken kirjastossa sekä Kymenlaakson Jäte Oy:n internet-sivuilla osoitteessa www.kymenlaaksonjate.fi.

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on toimittanut kuulutuksen myös Anjalankosken kaupungille. Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-ohjelman kuulutusta ja itse YVA-ohjelmaa ei kuitenkaan ole pidetty inhimillisen erehdyksen vuoksi nähtävillä Anjalankosken kaupungin kirjaamossa kuulutusaika. Tämän vuoksi YVA-ohjelma kuulutetaan uudelleen 27.6. – 13.7.2007 välisenä aikana Anjalankosken kaupungin ilmoitustaululla ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen ilmoitustaululla. Mikäli uuden kuulutusajan aikana ympäristökeskukselle esitetään uusia lausuntoja tai mielipiteitä YVA-ohjelmasta, niin ympäristökeskus antaa YVA-ohjelmasta lisälausunnon.

Arviointiohjelmasta pyydettiin toimittamaan lausunnot ja mielipiteet 15.6.2007 mennessä seuraavilta tahoilta: Anjalankosken kaupunki, Kymenlaakson liitto, Etelä-Suomen lääninhallitus (Kouvolan palveluyksikkö), Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus, Kouvolan seudun kuntayhtymä, Kaakkois-Suomen tiepiiri, Kymen Vesi, Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry, Keltakankaan kyläyhdistys, Sippolan seudun kylätoimikunta ry, Rautakorven kylätoimikunta ry.

Kymenlaakson Jäte Oy:n hanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä käsittelevä yleisötilaisuus järjestettiin 10.5.2007 Keltakankaan koululla. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä varten on perustettu ohjausryhmä ja seurantaryhmä. Ohjausryhmässä ovat edustettuna seuraavat tahot: Anjalankosken kaupunki (tekninen toimi), Kaakkois-Suomen ympäristökeskus (yhteysviranomaisena), Kymenlaakson liitto, Kouvolan seudun kansanterveysyön ky (ympäristön suojeleminen ja ympäristöterveys) ja Suunnittelukeskus (hankkeen konsultti). Ohjausryhmä on kokoontunut tähän mennessä kaksi kertaa ja seurantaryhmä kokoontuu YVA menettelyn aikana kerran.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA ESITETYT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle toimitettiin YVA-ohjelman johdosta yhteensä 7 lausuntoa ja 2 mielipidettä, joiden keskeinen sisältö on esitetty seuraavissa osittaisissa tiivistelmissä.

Anjalankosken kaupunginhallitus 18.6.2007

Anjalankosken kaupunginhallituksella ei ole huomauttamista Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-ohjelmasta.

Kouvolan seudun kansanterveysyön kuntayhtymä 15.6.2007

Yhdyskuntailmanlaadun tarkkailu Anjalankoskella on käsittänyt ensisijaisesti liikenteen ja energiatuotannon päästöjen mittaamisen, eivätkä ne kuvaa Jätekeskuksen toimintaa niin hyvin kuin toiminnan ilmapäästöjen arvioimiseksi olisi tarpeen. Jätekeskuksen ilmapäästöjen osalta tulisi selvittää tarkemmin, mitä ilmanlaatuvaikutuksia nykyisellä toiminnalla on erityisesti lähiasukkaille. Ilmapäästöt, joita Jätekeskuksen läheisyydessä tulisi mitata ovat hengittävät hiukkaset (PM10) pölyhaitan selvittämiseksi ja haisevat rikkiyhdisteet (TRS) hajuhaitan arvioimiseksi. Lisäksi ilmavaikutusten osalta olisi hyvä selvittää laskeumasta

tehtävillä analyysillä, mitä epäpuhtauksia Jätekeskuksen alueelta mahdollisesti syntyy. Ilmanlaadun osalta olisi hyvä selvittää myös kehittämistoimenpiteiden vaikutukset kasvihuonepäästöihin.

Kasvillisuuden, eläimistön ja luonnon monimuotoisuuden arvioimisessa tulisi luonnonvaraisten eläinten lisäksi arvioida muutoksia haittaeläinten kuten rottien ja lokkien ravinnonsaantimahdollisuuksiin ja esiintymistä jätekeskuksen alueella ja sen läheisyydessä, ellei luonnonvaraisilla eläimillä tarkoiteta myös haittaeläimiä.

Arviointiohjelmassa ei tule selvästi ilmi se miten meluhaittaa arvioidaan. Meluhaittaa tulisi arvioida liikenteen, toimintojen ja työkonien osalta esimerkiksi mallintamalla.

Kehittämishankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi yleisesti kiinnittää huomiota Ekopark-alueen eri toimintojen muodostamaan kokonaisuuteen ja yhteisvaikutukseen.

Kymenlaakson liitto 19.6.2007

Jätekeskuksen kehittäminen Anjalankosken Ekopark-alueella tukee maakunnallisia jätehuollon kehittämis- ja keskittämistavoitteita. Jätekeskuksen kehittäminen on myös seutukaavan ja maakuntakaavan tavoitteiden mukaista. Jätekeskuksen alue on esitetty voimassa olevassa seutukaavassa aluevarauksena ET (*Yhdyskuntateknisen huollon alue*) ja maakuntakaavassa aluevarauksena EJ (*Jätteenkäsittelyalue*).

Eri käsittelymenetelmien energiatehokkuuteen tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Mädätyksellä jätteestä pystytään saamaan samanaikaisesti myös energiasisältö talteen, joka sopii esimerkiksi liikenteen polttoaineeksi tai sähköntuotantoon paremmin kuin jätteiden muiden energiakäyttöteknologioiden tuotteet. Mädätyksestä saatava energiamäärä ja siihen liittyviä hyödyntämismahdollisuuksia jätekeskuksessa tulee arvioida ja kuvata. Vaihtoehtojen prosessien energia- ja päästötaseita tulee vertailla keskenään.

Etelä-Suomen lääninhallitus 11.5.2007

Etelä-Suomen lääninhallituksella ei ole huomautettavaa.

Kaakkois-Suomen TE-keskus 5.6.2007

Hanke nähdään positiivisena Jätekeskuksen kokonaisvaltaisen kehittämisen kannalta ja erityisesti nykyisten ja tulevien haasteiden osalta. Erikoistunut ja keskitetty jätehuolto tuonee mukanaan kokonaistaloudellisia yhteiskunnallisia vaikutuksia sekä osaltaan auttaa mahdollisuuksiin reagoida muuttuviin olosuhteisiin ja ympäristön tarpeisiin.

Erityisen painotuksen ansaitsee uuden tekniikan ratkaisujen soveltaminen mm. lietteiden käsittelyssä ja jätteiden hyödyntämisessä energiantuotantoon verkostosopimuksen muodossa.

Hankkeella uskotaan olevan tulevaisuudessa työllisyyttä lisääviä vaikutuksia ja hanke tarjoaa osaltaan myös mahdollisuuksia yritysten erikoistumiseen sekä teknologioiden kehittämiseen mm. lietteidenkäsittelyssä, logistisissa ratkaisuissa ja jätehuolto- sekä jätteenloppusijoitustekniikoissa.

Tiehallinto 15.6.2007

Keltakankaan alueen maankäyttö on kehittymässä yhä voimakkaammin valtatie 15 itäpuolelle, jossa toimintaa harjoittaa Kymenlaakson Jäte Oy:n lisäksi Ekokem-Palvelu Oy, NCC Roads:n asfalttiasema ja Umacon Oy:n romuliike. Alueelle suunnitellaan myös JT-Ympäristörakentaminen Oy:n toimintaa ja Lassila & Tikanoja Oyj:n kierrätyspolttoaineiden varastointia koskeva ympäristölupahakemus on vireillä. Keltakankaan liittymästä on yhteys alueen pohjoisosiin maantien 371 kautta sekä alueen eteläosiin yhteys on valtatie 15 varrella Huovilantien yksityisliittymän kautta. Huovilantien yksityisliittymä tullaan poistamaan valtatie 15 parantamisen yhteydessä. Pääosa jätekeskuksen liikenteestä on ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitelty kulkevan vt 15 kautta Matarojantielle (Mt 371), josta erkanee alueelle johtava Ekokaari.

Jätekeskuksen kehittäminen vaikuttaa liikennemääriä lisäävästi. Arviointiohjelman mukaan hanke lisää jätekeskuksen alueelle tuotavia jätemääriä erityisesti lietteiden osalta. Jätekeskuksen nykyinen liikenteen määrä on arvioitu ohjelmassa, mutta liikennemäärien muutosten määrää ei vielä ole arvioitu. Kaakkois-Suomen tiepiiri toivoo, että arviointiselostuksessa esitettäisiin tarkat määrälliset arviot liikenteen lisääntymisestä. Kaakkois-Suomen tiepiiri toivoo myös, että arviointiselostuksessa selvittäisiin mitkä alueelle johtavista teistä ovat kuljetusliikenteen vilkkaimmin käytössä, ja mistä suunnasta kuljetukset saapuvat alueelle.

Kaakkois-Suomen tiepiiri haluaa lausunnossaan muistuttaa, että liikenneturvallisuuden kannalta yksi ongelmallisimpia jaksoja valtatie 15 varrella on juuri Keltakankaan ja Keshuvan väli. Kaakkois-Suomen tiepiiri toivoo, että liikennemäärien arvioinnin lisäksi liikennevaikutusten arvioinnissa tarkasteltaisiin, miten Keltakankaan tasoliittymän liikenneturvallisuus aiotaan varmistaa siihen saakka kunnes Keltakankaan eritasoliittymä on rakennettu.

Valtatie 15 parantamisen yleissuunnitelma välille Rantahaka - Kouvola on valmistunut vuonna 2004. Keltakankaan liikenneturvallisuutta ja Ekopark-alueen liikenneyhteyksiä voidaan tulevaisuudessa parantaa Keltakankaan ja Inkeröisen liittymien välille suunnitellulla rinnakkaisyhteydellä. Anjalankosken maankäytön suunnittelun yhteydessä on selvitetty uutta yhteyttä Ekopark-alueelta valtatie 15 poikki aina Kymijoen länsipuolelle saakka. Maankäytössä on varauduttu uuden, valtatie 15 itäpuolisen yhteyden rakentamiseen Keltakankaan ja Inkeröisen liittymien välille. Yleissuunnitelman mukaan Ekopark-alueen liikenteen pääyhteydet järjestettäisiin Keltakankaan ja Inkeröisten liittymien ja uuden rinnakkaisyhteyden kautta sekä Huovilantien liittymän kohta parannettaisiin sisäisten yhteyksien järjestämiseksi. Kehittämishanke on esitetty vuosina 2008–2013 toteutettavaan hankekooriin, mutta todennäköistä on, että hanketta ei tulla toteuttamaan tällä vuosikymmenellä.

Kaakkois-Suomen tiepiiri toteaaakin, että ennen valtatie 15 parantamishankkeen toteuttamista ongelmallisinta on Keltakankaan tasoliittymän sujuvuus liikennemäärien lisääntyessä. Arviointiohjelman mukaan liikennevaikutusten arviointi rajataan kuljetusreiteille jätekeskuksen välittömään läheisyyteen. Kaakkois-Suomen tiepiiri haluaa huomauttaa, että alueen suuresta käytöstä johtuen liikennevaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota Keltakankaan liittymän lisääntyvään kuljetusliikenteeseen. Arviointiohjelmassa ei ole tarkemmin eritelty miten liikennemäärien muutoksista aiheutuvat vaikutukset aiotaan selvittää. Tulevassa arviointiselostuksessa tulisi myös huomioida mahdollinen liikenteen ohjauksen tarpeellisuus liikenteen lisääntyessä.

Kaakkois-Suomen tiepiiri toivoo, että arviointiohjelmassa mainittujen vaikutusten lisäksi arvioitaisiin myös raskaan liikenteen aiheuttama mahdollinen tärinä ja sen vaikutuksia. Arviointiohjelman mukaiset muut liikenteellisten vaikutusten arviointiselvitykset antavat hankkeesta Tiehallinnon kannalta riittävän kuvan.

Kotkan kaupungin ympäristölautakunta 27.6.2007

Jätekeskus sijaitsee Ekoparkin alueella Anjalankoskella. Arviointiohjelmassa vaikutusten on arvioitu painottuvan jätekeskuksen lähialueeseen. Kotkan kannalta keskeistä arvioinnissa on tunnistaa lähialueelle kohdistuvien vaikutusten lisäksi laajemmalle alueelle ulottuvat suorat ja välilliset vaikutukset. Esim. jätevesien johtamisen, liikennevirtojen ja ilmapäästöjen kautta vaikutuksia saattaa ulottua etäämmälle. Ekoparkin alueella ja muualla Kymenlaaksossa sekä lähialueilla on myös toiminnassa tai suunnitteilla muita vastaavan tyyppisiä jätehuoltopalveluja tarjoavia yrityksiä. Kymenlaakson Jäte Oy:n hankkeen rooli tässä kentässä ja toimintojen yhteisvaikutukset on tarpeen tuoda esille arvioinnin jatkotyössä

Kymenlaakson Jäte Oy:n kehittämishanke sisältää merkittäviä muutoksia, kuten lietteen termisen kuivauksen ja polttokäsittelyn sekä ongelmajätteiden käsittelyn ja loppusijoittamisen. Teknisten uudistusten lisäksi muutoksia siis tapahtuu vastaanotettavien ja käsiteltävien jätteiden laadussa ja määrässä. Ympäristövaikutusten arvioinnissa keskeistä on, että se perustuu mahdollisimman hyvään tietämykseen käsiteltäväksi tulevien jätejakeiden laadusta ja määrästä. Arviointiselostuksessa on hyvä esittää vähintäänkin olemassa olevat tutkimustiedot käsittelyyn tarkoitettujen jätejakeiden haitta-aineista. Jätejakeiden laadulla on vaikutusta päästöihin ja päästöjen ennaltaehkäisyyn, esim. syntyvien jätevesien laatuun, puhdistukseen ja laaduntarkkailun suunnitteluun. Jätekeskuksen jätevedet on tarkoitus johdattaa Mussalon puhdistamolle Kotkaan, kun puhdistamon laajennus ja runkoviemäri valmistuvat.

Keltakankaan kyläyhdistys 12.6.2007

Liikenne ja kuljetukset (kohdat 7 ja 8)

Valtatie 15 on ylikuormitettu lisääntyneen liikenteen johdosta. Keltakankaan risteys on erittäin vaarallinen. Jos kuljetukset ja erityisesti vaarallisten aineiden kuljetukset lisääntyvät, laajentumista jätekeskuksen toiminnassa ei pitäisi tapahtua ennen kuin tieasiat ovat kunnossa.

Vedet ja pohjavedet (kohdat 7 ja 8)

Kaikki puhdistamolta tulevat vedet vaativat omat verkostonsa. Niitä ei pidä laskea yleiseen verkostoon, jossa kulkee taajaman kotitalouksista tulevat jätevedet. Pohjavesien ja kaivojen tarkkailua pitää suorittaa myös valtatieen toisella puolella olevalla alueella.

Myrkyt, hajut, kemikaalit, murskaamopöly ja melu ym. (kohdat 7, 8 ja 9)

Jo on tiedossa haittoja, jotka vaikuttavat paikallisten ihmisten ja taajaman elämään, jonka vuoksi pitäisi arvioida ja ottaa huomioon myös taloudellisten ja kulttuuriarvojen menetys asuinkiinteistöjen ja maan omistajille. Jätekeskuksen etäisyyden vaikutus on arvioitu liian suppeaksi Keltakankaan taajaman osalta.

Laajentuminen

Mitä kaikkea pitää sisällään laajentuminen kansainvälisillä markkinoilla pääkohteena Pietari? Kaikki riskitekijät moninkertaistuvat. Ovatko kaikki tällaisiin asioihin liittyvät tekijät hallittavissa?

Tiedottaminen

Kerran vuodessa tapahtuneessa katselmuksessa havaitut asiat tulee tiedottaa tarkasti kaikille lähialueen ja taajaman asukkaille.

Arviointiohjelman tiivistelmä

sivu 2 Hankkeen tarkoitus ja tarve:" muutoksilla pyritään ehkäisemään"... Tekstin pitäisi olla: "Muutoksilla poistetaan toiminnoista aiheutuvia haittoja käyttäen hyväksi tekniikassa jatkuvasti tapahtuvaa kehitystä".

sivu 2 Biojätteen ja lietteen käsittely: "Nykyisten ympäristölupien mukainen kapasiteetti... ja lietteelle 12 000 t/a". Lisäys: "Uuden lietteen vastaanottokapasiteetti 0 t/a, koska 1.5.2007 määrättyä vastaanottohallia ei ole".

sivu 4 Taulukko "VE0 Jätevedenpuhdistamon liete", pitää olla: "Ei oteta vastaan, koska vastaanottohallia ei ole".

Tiivistelmästä puuttuu varsinaisen YVA-suunnitelman kohta 7, jossa on ympäristön nykytilanne, erityisesti kohta 7.2. Etäisyydet asutukseen ja muihin kohteisiin on aivan liian suppea.

Yksityishenkilöiden mielipide 15.6.2007*Hajuhaitat ja hajujen aiheuttaman ilmanlaadun huononemisen seuranta*

Hajuhaittojen ja ilmanlaadun vaikutuksen alueen asukkaiden elämiseen ja mahdolliset terveydelliset haitat tulisi selvittää. Yhdyskuntalietteiden avoimakompostointi aiheuttaa alueen asukkaille niin suuria haittavaikutuksia, että yhdyskuntalietteitä emme alueelle enää halua. Hajuhaitat ovat rajoittaneet ja lamaannuttaneet asumista ja normaalia elämää sekä aiheuttaneet pahoja terveyshaittoja hengityselimistöille ja allergisia reaktioita.

Lähialueen asukkaiden vesihuollon turvaaminen

Koska on olemassa juomavesien pilaantumisen vaara, Huovilantien ja Matarojan asukkaille olisi turvattava puhdas juomavesi. Nyt alueella on omat rengaskaivot. Mikäli haitallisia aineita pääsee kaivovesiin, ehtii vahinkoja tapahtua ennen kuin vesientarkkailussa asia havaitaan. Anjalankosken kaupunki yhteisvastuullisesti Ekopark-alueen ongelmajätteitä, pilaantuneita maita ym. käsittelevät yritykset tulisi velvoittaa rakentamaan vesijohto alueelle.

VT 15 liikenteen lisääntyminen

Valtatie 15 ja Ekoparkin risteyksessä liikenne lisääntyy ja aiheuttaa lisää vaaratilanteita jo nyt vilkkaaseen risteykseen. Tiehallinto, Anjalankosken kaupunki ja Ekoparkissa toimivat yritykset tulisi velvoittaa rakentamaan alueelle eritasoristeys. Ekoparkiin kuljetetaan myös vaarallisia ja herkästi syttyviä aineita, kun Ekoparkiin päin autot nousevat ylämäkeä.

Ekopark-alueen sijainnin harkinta

Vaikka asemakaava Ekopark-alueen jätteenkäsittely ja kaatopaikka-alueesta on vahvistettu, mielestämme pitäisi aloittaa periaatteellinen harkinta ja keskustelu, onko alue oikeassa paikassa. Olemme ihmetelleet, kuinka tällaiset toiminnot voivat olla mahdollisia näin lähellä asutusta, terveyskeskusta, sairaalaa, vanhusten ja vammaisten palveluasuntoja ja kouluja. Kuinka näin lähelle alle 1 km:n päässä, voidaan käsitellä vaarallisia myrkkyyjä ja pilaantuneita maita. Ja kuinka alueelle voidaan sijoittaa pysyvästi ongelmajätteitä ilman ympärivuorokautista valvontaa.

Anjalankosken kaupungin asukkaita painaa huoli jo ennestään riskialttiin asumispaikkakunnan muuttumisesta entistä arveluttavammaksi. Asia aiheuttaa katkeruutta ja epäluottamusta päättäjiin ja viranhaltijoihin.

3. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO YVA-OHJELMASTA

Kymenlaakson Jäte Oy:n hankesuunnitelman tarkoituksena on kehittää Anjalankosken Ekopark-alueella sijaitsevan Kymenlaakson Jäte Oy:n jätteenkäsittelytoimintaa. Hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettely pantiin vireille 30.4.2007, kun Kymenlaakson Jäte Oy toimitti hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (myöhemmin YVA-ohjelma) Kaakkois-Suomen ympäristökeskukseen. Ympäristökeskus on tarkistanut YVA-ohjelman ja esittää seuraavana käsityksensä sen riittävydestä ja siitä, miltä osin arviointiohjelmaa on tarkistettava. Ympäristökeskus on lausuntoa laatiessaan ottanut huomioon YVA-ohjelmasta kuulutus aikana annetut lausunnot ja mielipiteet. YVA-ohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet ovat hyviä ja niissä esille nostetut asiat on syytä ottaa huomioon YVA-selostusta laadittaessa.

Hankekuvaus

Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-ohjelmassa on esitetty hankkeen perustiedot sekä toiminnan muutostarve selkeästi. Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminnan kehittämishanke sisältää useita erikseen YVA-menettelyä vaativia muutoksia, joten hankesuunnitelman mukaisesti toteutettuna muutos toiminnassa on merkittävä.

Hankekokonaisuus on esitelty hyvin. YVA-menettelyä vaativien uusien toimintojen lisäksi on tuotu esille nykyisen toiminnan lisäksi jätekeskuksen käsittelytoimintojen muutostarpeet myös niiltä osin kun ne eivät edellytä YVA-menettelyä. YVA-menettelyssä on esitetty arvioitavan hankkeen olennaisia vaikutuksia toimintojen elinkaaren eri vaiheissa (rakentaminen, aktiivitoimintavaihe, toiminnan lopettaminen), mikä lähtökohtaisesti on asianmukainen tarkastelutapa.

Hankkeen YVA-menettelyn tarve

YVA-ohjelmassa on todettu, että Kymenlaakson Jäte Oy:n kehittämishankkeessa YVA-menettelyn tarve täyttyy YVA-asetuksen 6§:n hankeluettelon kohtien 11 a) ja d)-alakohtien perusteella. Näiden pykälien perusteella YVA-menettelyn tarve täyttyy ongelmajätteiden käsittelyn (35 000 t/a), biohajoavan (biojäte ja yhdyskuntaliete) materiaalin laitospolttamisen ja kompostoinnin ja mädättämisen (42 800 t/a) sekä tavanomaisen teollisuusjätteen loppusijoituskäsittelyn (100 000 t/a) osalta.

Edellä mainittujen toimintojen lisäksi YVA-menettelyn tarve täyttyy myös lietteen polttotekniikkaa koskevan vaihtoehdon osalta YVA-asetuksen 6§:n alakohdan 11 b) perusteella.

Lietteen polttovaihtoehdossa käsiteltävä lietemäärä on ennen kuivausta ilmoitettu olevan maksimissaan 32 800 t/a. YVA-asetuksen 6 §:n 11b) alakohdan mukaan YVA-menettely edellytetään polttolaitoksilta, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa. Aiemmissa YVA-menettelyissä tehdyn YVA-asetuksen 6§:n 11b) alakohdan mukaisesti jättemäärä 100 t/vrk lasketaan vuositasona 240 toimintapäivän mukaan. Tällöin YVA-menettelyä edellytetään polttolaitoksilta, joiden vuosikapasiteetti ylittää 24 000 tonnia. Lisäksi Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminnassa suunniteltu polttotekniikasta ei ole juurikaan kokemuksia olemassa, joka sekin vaikuttaa täysimittaisen YVA-tarkastelun tarpeeseen.

Hankkeen yhteydet muihin hankkeisiin

Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminnan kehittämishankkeella on yhteys Kotkan Energia Oy:n Korkeakosken jätteenpolttolaitos -hankkeeseen, mikä onkin tuotu esille YVA-ohjelmassa.

Hankekuvauksessa ja nykytilaselvityksessä olisi ollut tarpeen tuoda esille esitettyä laajemmin myös hankkeen yhteys sijoituspaikkansa eli Ekopark-alueen kehittämiseen jätteenkäsittelylaitosten keskittymänä.

YVA-menettelyissä hankkeen yhteyksillä muihin hankkeisiin selvitetään paitsi hankkeen tarvetta, myös sitä mikä on lähekkäin toimivien samankaltaisten toimintojen yhteisvaikutus ympäristön.

Ekopark-alueella toimivilla yrityksillä on osittain summaantuvia yhteisvaikutuksia (mm. pöly-, liikenne-, jätevesi-, pohjavesi- ja pintavesivaikutuksia sekä näiden myötä ihmisiin kohdistuvat vaikutuksia). YVA-menettelyssä tuleekin olennaisten vaikutusten osalta ottaa huomioon muiden jo toimivien ja myös pitkälle suunniteltujen hankkeiden yhteisvaikutukset ympäristöön.

Ympäristön nykytilan selvitys

Ympäristön nykytilaselvityksen tuloksiin vertaillaan toiminnan muutoksesta arvioitavia vaikutuksia. Jätekeskuksen toiminnan vaikutuksia ympäristöön on arvioitu Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-menettelyssä vuonna 1998. Tämän lisäksi alue on todettu jätteenkäsittely-alueeksi soveltuvaksi maakunnallisessa kaavoituksessa sekä Anjalankosken taajamayleiskaavassa ja Ekopark-alueen asemakaavassa. Nykyistä toimintaa on myös valvottu ympäristölupamenettelyissä määriteltyjen valvontakriteerien mukaan. Pääosin olemassa oleva tarkkailutieto Kymenlaakson Jäte Oy:n ympäristön nykytilan osalta on siten esitetyn mukaisesti riittävää hankkeen nykytilatiedoksi.

Aiemmin mainittuja Ekopark-alueen eri toimijoiden aiheuttamia yhteisvaikutuksia on oleellisten vaikutusten osalta kuitenkin tarpeen tuoda esille YVA-selostuksen jo nykytilaselvityksessä. Erityisesti tarve korostuu jäte-, pohja- ja pintavesivaikutusten, liikennevaikutusten sekä pölyhaitan osalta.

YVA-ohjelmassa todetut ilmanlaatuselvitykset on tehty tähän saakka Anjalankosken alueella lähinnä energiatuotannon päästöjen mittaamisen, eivätkä ne kuvaa Jätekeskuksen toimintaa niin hyvin kuin toiminnan ilmapäästöjen arvioimiseksi olisi tarpeen. Jätekeskuksen oman toiminnan ilmapäästöjä on selvitetty lähinnä hajujen osalta aistinvaraisesti.

Jätekeskuksen ilmapäästöjen osalta tuleekin selvittää tarkemmin, mitä ilmanlaatuvaikutuksia nykyisellä toiminnalla on erityisesti ottaen huomioon lähialueen asukkaat. Jätekeskuksen läheisyydessä tulisi myös mittaamalla arvioida toiminnasta aiheutuva pölyhaitta ja siitä hengitettävien hiukkasten (PM10) osuus. Nykytoiminnasta aiheutuvan hajuhaitan arviointia, leviämistä ja vaikutuksia tulee myös arvioida monipuolisemmin ja laajemmin kuin pelkästään Jätekeskuksen alueella tehtyjen aistinvaraisen selvitysten perusteella. Ilmapäästöjen osalta tulee esittää myös leviämiskarttatarkastelu, joka havainnollistaa esitystä. Näitä tietoja tarvitaan myöhemmin vertailuarvoina YVA-selostuksessa ja ympäristölupamenettelyssä.

Vaihtoehtojen muodostaminen ja niiden vertailu

YVA-menettelyssä on keskeistä muodostaa hankkeelle vaihtoehtoja, joiden vaikutuksia vertaillaan. Vertailu helpottaa merkittävimpien vaikutusten löytämistä ja sen tarkoituksena on auttaa löytämään ympäristön kannalta haitattomin toimintavaihtoehto. Vaihtoehtojen muodostamisen tärkeyttä on korostettu vielä YVA-asetuksen muutoksessa (713/2006) 9§:ssä.

Vaihtoehtojen vertaileminen käyttäen asianmukaista vertailumenetelmää on keskeinen osa YVA-selostusta, koska se on hyvin tehtynä myös tiivistelmä YVA-arvioinnin tuloksista.

Vaihtoehtojen arvioinnissa on tärkeää, että kaikkia vaihtoehtoja (myös VE 0) arvioidaan samoilla kriteereillä ja vaihtoehtojen tuloksia vertaillaan ja analysoidaan.

Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminnan kehittämishankkeen osalta sijoituspaikkavaihtoehdot eivät ole mahdollisia, joten hankevaihtoehtoja voidaan muodostaa jätteiden vaihtoehtojen käsittelytoimintojen osalta, kuten YVA-ohjelmassa onkin esitettykin.

Kymenlaakson Jäte Oy:n hankkeessa vaihtoehtotarkastelu on esitetty tehtäväksi VE0:n, nykyinen toiminta jatkuu tai muutoshanketta ei toteuteta, sekä toteutusvaihtoehtojen VE1:n ja (VE2:n) välillä. Vaihtoehtojen muodostamisen esittely jää kuitenkin osittain epäselväksi ja niiden vertailtavuus esitetyssä muodossa ei avaudu lukijalle.

VE2 on esitetty tehtäväksi ainoastaan "muiden kuin öljyllä pilaantuneiden maiden osalta". Toisaalta näiden pilaantuneiden maiden osalta VE0 ja VE1 ovat samanlaisia. YVA-ohjelma jääkin epäselväksi siltä osin, miksi tarvitaan käsittelyvaihtoehto VE2, jos VE0 ja VE1 ovat samanlaisia? Asian tarpeellisuus tulee perustella YVA-selostuksessa.

Biojätteen ja lietteenkäsittelyn osalta VE1 sisältää puolestaan useampia käsittelyvaihtoehtoja (laitosmainen kompostointi ja mädätys sekä lietteen osalta vielä terminen kuivaus ja poltto), mutta toisaalta näillä toiminnoilla ei ole esitetty vaihtoehtoa VE 2:sta.

Biojätteen ja lietteen kaikki kehittämishankkeiden vaihtoehtot vaativat YVA:n jo yksinään, joten näiden toimintojen osalta on muodostettava erilliset vaihtoehtot, joiden vaikutuksista on esitettävä erilliset tulokset, joita on vertailtava YVA-selostuksessa.

Kaiken kaikkiaan Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminta koostuu jo nykyisellään monista käsittelytoiminnoista, joilla on erilaisia, eri tasoisia ja eri kohteisiin vaikuttavia vaikutuksia. Toiminnon kehittämishanke monipuolistaa tilannetta entisestään.

Kymenlaakson Jäte Oy:n hankkeen toteutumiseen kokonaisuudessaan liittyy myös monia epävarmuustekijöitä, joka puolestaan aiheuttaa YVA-selostuksessa vaihtoehtojen vertailussa ja tulosten tarkastelussa oman haasteensa. Tämän vuoksi YVA-ohjelmassa esitetyn kaltainen vaihtoehtotarkastelu yksistään ei anna riittävää kuvaa toiminnan vaikutuksista ja niiden muutoksia, vaan yksittäisten käsittelytoimintojen vaikutukset ja tiedot peittyvät ja puuroutuvat helposti suuren kokonaisuuden alle.

Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminnan kehittämishankkeen laajuudesta johtuen eri käsittelytoimintojen vaihtoehtojen tulosten ja vaikutusten tarkastelu ja vertailu onkin tehtävä taulukoituna toiminnoittain (biohajoavat jätteet, kaatopaikkatoiminta, pilaantuneiden maiden käsittely, muut toiminnot). Näistä toiminnoittain esitetyistä taulukoista tulokset voidaan kerätä YVA-ohjelmassa esitetyn kaltaiseen koostetaulukoon. Tämä esitystapa helpottaa kokonaiskäsityksen saamista paitsi kunkin toiminnon ja sen vaihtoehtojen vaikutuksista, niin myös hankkeen kokonaisvaikutuksista.

Esitystapa helpottaa saamaan helpommin selville myös sen, mitä tarkoittaa hankkeen kokonaisvaikutusten ja toisaalta tiettyjen vaikutusten (esim. jätevesien) kannalta, jos jokin toiminto toteutuu tai jää toteutumatta.

Jätteenkäsittelytoimintojen tekninen esittely

Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminnan kehittämisen vaihtoehtojen laitosratkaisujen laitos-tyypit mm. kompostointilaitos, mädättämö, lietteen terminen kuivaus ja polttolaitos ja niiden tekninen toiminta on esiteltävä riittävän tarkasti YVA-selostuksessa. Myös laitosten haitallisten päästöjen vähentämistekniikka, kuten polttolaitoksen savukaasujen puhdistus-

järjestelmä tai mädättämön ja kompostointilaitoksen hajukaasujen poistotekniikka on esiteltävä YVA-selostuksessa.

Mädättämön ja polttolaitoksen osalta on arvioitava myös niistä saatava energiahyöty, joka on arvioinnissa otettava yhdeksi kriteeriksi vertailtaessa toimintojen vaikutuksia toisiinsa.

Pilaantuneiden maiden käsittelytoimintojen osalta tulee esittää arvio kunkin käsittelymenetelmän soveltuvuudesta erilaisilla haitta-aineilla pilaantuneille maille.

Hankkeen vaikutukset ja niiden selvittäminen

Vaikutusalueen raja

YVA-menettelyssä tarkastellaan hankkeen välittömiä ja välillisiä vaikutuksia, joiden laajuus vaihtelee vaikutuksittain. Vaikutusalueen laajuus vaihtelee eri vaikutusten osalta. Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-ohjelmassa vaikutusalueen raja on jäänyt vielä avoimeksi, joten YVA-selostuksessa hankkeen oleellisten vaikutusten vaikutusalueen raja on perusteltava tapauskohtaisesti. Vaikutusten arvioinnin raja pitää kuitenkin ulottaa vähintään sinne asti johon vaikutuksia on osoitettavissa olevan.

Vastaanotettavat jätteet ja pilaantuneet maat sekä hyödyntämis- ja käsittelymenetelmät

Ympäristövaikutusten arvioinnissa keskeistä on, että arviointi perustuu mahdollisimman hyvään tietämykseen käsiteltäväksi tulevien jättejakeiden laadusta ja määrästä sekä niiden käsittelyyn mahdollisimman hyvin soveltuvista hyödyntämis- ja käsittelymenetelmistä.

Arviointiselostuksessa tulee esittää YVA-ohjelmassa jo alustavasti todetut vastaanotettavat jättejakeet ja pilaantuneet maat täsmennettynä esim. teollisuusjätteen osalta. Teollisuusjätteen osalta jää YVA-ohjelmassa epäselväksi lisäksi se, tarkoitetaanko määrällä 100 000 t/a *Tavanomaiset jätteet loppusijoitus, yhdyskuntajäte / teollisuusjäte* (taulukko, sivu 23-24) kaikkia tavanomaisia loppusijoitettavia jätteitä vai pelkästään teollisuusjätettä. YVA-selostuksessa on arvioitava kunkin jätelajin määrä ja vastaanotettavien jätteiden kokonaismäärä esitettyä täsmällisemmin. Jätelajien olennaisista haitta-aineista tulee esittää selvitys olemassa olevan tutkimustiedon perusteella. Nämä tiedot ovat tärkeitä, koska jättejakeiden laadulla on olennainen vaikutus päästöihin ja päästöjen ennaltaehkäisyyn, esim. syntyvien jätevesien laatuun, puhdistukseen ja laaduntarkkailun suunnitteluun.

YVA-selostuksessa on tarpeen esittää myös arvio siitä miten realistinen jätteiden vastaanottomäärä esitetty maksimikapasiteetti on normaalitilanteessa.

YVA-ohjelmassa ei ole esitetty arviota mahdollisissa poikkeuksellisissa tilanteissa vastaanotettavista jätteistä, esim. suurissa öljyonnettomuuksissa. Mikäli tällaiseen on tarvetta, niin YVA-selostuksessa tulisi pohtia millaiset mahdollisuudet poikkeuksellisten jätteiden vastaanottoon ja välivarastointiin on olemassa. Lisäksi YVA-selostuksessa olisi syytä pohtia mitä mahdollisesti laajamittainen välivarastointi merkitsee muulle käsittelykeskuksen toiminnalle ja millaisia vaikutuksia öljyisten massojen välivarastoinnista voi aiheutua?

Tuhkien osalta on esitetty menetelmäksi mm. tuhkien kypsytytys, jolla parannetaan tuhkien stabilisuutta ennen loppusijoitusta. Kypsytyksen menetelmästä ja sen tuloksista tulee esittää YVA-selostuksessa selvitys.

Vesien hallinta (jätevedet, pintavedet, pohjavedet) ja maaperän suojelu

Jätteenkäsittelytoiminnan keskeisimpiä vaikutusmekanismeja on toiminnassa muodostuvat suotovedet ja jätevedet. Jätteen käsittelyssä muodostuukin runsaasti haitallisia aineita sisäl-

täviä, käsittelyä vaativia jätevesiä, joiden hallittu kerääminen altaisiin, esipuhdistus ja toisaalta johtaminen jätevedenpuhdistamolle tulee suunnitella tarkoin.

Myös Kymenlaakson Jäte Oy:n nykyisessä toiminnassa muodostuneet jätevedet ovat tuottaneet ongelmia, mm. Anjalankosken Halkoniemen jätevedenpuhdistamolle. Jätekeskuksen toiminnan kehittäminen muuttaa vastaanotettavien jätteiden laatua ja määrää, mikä puolestaan vaikuttaa syntyvien jätevesien ja suotovesien laatuun ja määrään sekä niiden vaikutuksiin pohjavesiin, maaperään ja jätevedenpuhdistamon toimintaan.

YVA-selostuksessa on esitettävä selvitys toiminnassa syntyvien jätevesien laadusta sekä muutoksesta suhteessa nykytilaan sekä selvitys jätevesien tarvitsemasta käsittelystä, kapasiteetista ja vaikutuksista sekä haitallisten vaikutusten vähentämiskeinoista. Jätevesien johtamisen osalta on tärkeää huomioida jätevedenpuhdistamoiden kapasiteetti ja muut vastaavia jätevesien johtamiseen liittyvät toiminnot. Lisäksi on arvioitava millä edellytyksillä jätevesiä voidaan ottaa vastaan Anjalankosken Halkoniemen jätevedenpuhdistamolla ja toisaalla Kotkan Mussalon jätevedenpuhdistamolla. Tämä osan tarkoituksena on arvioida voidaanko Jätekeskuksen muutoksia tehdä ennen siirtoviemärin valmistumista Kotkan Mussaloon

Jätevesien osalta on tarpeen pohtia seuraavia kysymyksiä, joihin tulee esittää YVA-selostuksessa vastaukset:

- miten jätevedet kootaan alueella ja miten jätevesien pääsy ympäristöön estetään?
- millaisia jätevesiä alueella muodostuu ja mitkä ovat jätevedenpuhdistuksen osalta kriittiset haitta-aineet?
- miten varmistetaan, että jätevesi on viemärintikelpoista?
- miten ja millaisilla laitteilla jätevedet on tarpeen esikäsitellä ennen mahdollista johtamista kunnalliseen viemäriin?
- miten toimitaan, jos jätevesiä ei esimerkiksi häiriötilanteessa muodostuvien haitallisten aineiden vuoksi voidakaan johtaa puhdistamolle?
- onko sillä, että jätevesiä johdetaan asuinalueen läpi kulkevaa viemäriinjaa myöten vaikutukset alueella asuviin ihmisiin, hajujen tai muiden vaikutusmekanismien myötä?

YVA-selostuksessa tulee esittää alustava suunnitelma pintavesien ja jätevesien tarkkailun tarpeesta. Mitä tarkkaillaan, miten usein ja mistä näytteet otetaan?

Mikäli käsittelykeskusalueella muodostuvia puhtaita pintavesistä ohjataan Jätekeskuksen ympäröiviin ojiin, niin YVA-selostuksessa tulee esittää lisäksi selvitys, ja miten pintavesien puhtaus tällöin varmistetaan.

Ilmapäästöt

Ilmapäästöjen osalta YVA-ohjelman esitys on jäänyt varsin niukaksi, eikä sellaisenaan ole riittävä. Ilmapäästöjen osalta onkin tarpeen arvioida toiminnasta aiheutuvien ilmapäästöjen määrää ja vaikutuksia sekä muutosta nykyiseen tilanteeseen. Arvioinnissa on otettava huomioon muut lähialueen toiminnot. Arvioinnissa on myös pohdittava mitä haitallisia aineita ilmapäästöt mahdollisesti sisältävät.

Kymenlaakson Jäte Oy:n vaihtoehtoisissa toiminnoissa syntyviä ilmapäästöjä ovat mm.

- käsittelykentillä ja kaatopaikoilla syntyvä *pöly ja pienten hiukkasten (PM10)* osuus siinä
- biohajoavan jätteen käsittelyssä (kompostointi, mädätys ja terminen kuivaus) syntyvät *haisevat yhdisteet*
- yhdyskuntalietteiden poltossa muodostuva *savukaasu* ja sen käsittely

- biohajoavien jätteiden mädättämötoiminnassa muodostuva *metaani* ja sen hyödyntäminen tai käsittely huomioiden *kaatopaikkakaasut* ja niiden hyödyntämisen tai käsittelyn
- haihtuvia aineita sisältävien pilaantuneiden maiden *VOC-päästöt* ja niiden käsittely

Melu ja tarina

Melun osalta vaikutusten arviointia ei ole YVA-ohjelmassa esitetty tehtävän. Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminnan laajetessa myös melua aiheuttavien toimintojen määrä kasvaa vastaanotettavien jätemäärien lisääntyessä. YVA-ohjelmassa esitetty meluselvitys lienee olemassa olevan sisällä sijaitsevan murskauslaitoksen meluselvitys. Jatkossa betoni ja tiilijätteen sekä mahdollisesti muun jätteen murskaustoiminta on YVA-ohjelmassa esitetty tehtävän siirrettävällä murskauslaitoksella kentällä, jolloin ympäristöön leviävän melutason voi odottaa olevan suurempi kuin aiemmassa mittauksessa on esitetty. Tämän vuoksi YVA-selostuksessa on arvioitava normaalitoiminnan melu ja erikseen murskauksen melu ja sen leviäminen. Melun osalta leviämiskartta on tiedon havainnollisuutta parantava esitystapa.

Liikennöinti ja liikenneturvallisuus

Jätekeskuksen ja koko Ekopark-alueen kehittäminen vaikuttaa lähialueen tiestön liikennemääriin, ja erityisesti lisää raskaan liikenteen määrää. Ekopark-alueen liikennemäärien kasvulla on liikenneturvallisuusvaikutuksia erityisesti valtatie 15:llä Keltakankaan risteyksessä. Jätekeskuksen nykyinen liikenteen määrä on arvioitu ohjelmassa, mutta tekstistä ei selviä sisältääkö kyseinen luku pelkästään Kymenlaakson Jäte Oy:n toimintaan liittyvän liikennöinnin vai sisältääkö luku muutakin liikennettä?

YVA-selostuksessa tulisi arvioida VT 15 :n nykyinen liikennemäärä Keltakankaan risteyksessä ja raskaan liikenteen osuus siitä. Lisäksi on arvioitava Matarojantielle (Mt 371) kääntyvän liikenteen määrä (+raskaanliikenteen osuus) sekä Matarojantielta Ekopark-alueelle kääntyvän liikenteen määrä (+raskaanliikenteen osuus). Samoilla kriteereillä on arvioitava toiminnan kehittämisen muutosvaikutus liikennemääriin.

Liikennemäärien arvioinnissa on tärkeää huomioida Ekopark-alueen kaikki suuret toimijat sekä Keltakankaan risteyksen liikennemääriin vaikuttavat muut suuret hankkeet sekä myös niiden toiminnan kehittämisessä tiedossa olevat muutokset ja niiden vaikutus.

Arvioinnissa on huomioitava se, että pilaantuneiden maiden vastaanoton osalta liikennöinti ei ole tasaista vaan siinä on selkeitä huippuja. Liikenteen huippumääriä on arvioitava YVA-selostuksessa. Lisäksi on pohdittava miten Keltakankaan tasoliittymän liikenneturvallisuus varmistetaan siihen saakka kunnes Tiehallinnon lausunnossa mainittu Keltakan eritasoliittymä on rakennettu.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Kaikista suurista hankkeista aiheutuu ihmisiin eritasoisia välittömiä tai välillisiä vaikutuksia. Vaikutuksista osa on ihmisten elinoloja edistäviä ja osa saattaa olla ihmisille haitallisia. Vaikutuksista osa on mitattavissa olevia vaikutuksia (melu, ilman laatu, liikennemäärät, pohjavedenlaatu). Osa taas pohjautuu ihmisten kokemuksiin, joiden selvittämiseksi tulee haastatella asukkaita.

Kymenlaakson Jäte Oy:n nykyiset toiminnot ovat aiheuttaneet vaikutuksia lähialueen ihmisiin mm. hajun, jätevesien ja liikenteen vaikutusten muodossa. Tämän vuoksi toiminnan muutoksen ihmisiin kohdistuvat vaikutukset tulisi arvioida mahdollisimman tarkoin ja tuloksia tulisi vertailla toiminnan aiheuttamiin nykyisiin vaikutuksiin.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset koostuvat kaikista vaikutuksista. YVA-selostuksessa on tärkeää nostaa esille oleelliset vaikutukset. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon lähistöllä toimivien muiden laitosten vaikutukset yhteisvaikutusten arvioimiseksi.

YVA-ohjelmassa mainittu palautteen kerääminen on tärkeää, mutta YVA-arvioinnin tekijöiltä vaaditaan aktiivista tiedon keräämistä kuulemalla suoraan lähialueen asukkaita. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on tärkeää koota tietoa paitsi nykytilanteesta, niin myös siitä mitä asukkaat toivovat suunnitelluilta muutoksilta ja miten he kokevat tulevan toiminnan vaikutukset. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on kuitenkin pystyttävä erottamaan ihmisten mielipiteet ja näkemykset ja todelliset ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. Lopullisen arvioinnin tulisi tehdä alan asiantuntija kaikkia kerättyä tietoa hyväksi käyttäen. YVA-menettelyn selvityksistä, kun tiedot muista selvityksistä on käytettävissä. Ihmiseen kohdistuvien vaikutusten tunnistamisessa ja arvioinnissa tulee hyödyntää olemassa olevia arviointiohjeita mm. sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen antamaa ohjetta SVA-opas, Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen oppaia 1995:2.

YVA-ohjelmasta annetuissa mielipiteissä ja YVA-ohjelman tiedotustilaisuudessa asukkaat ovat tuoneet esille kokemuksiaan mm. Keltakankaan risteyksen liikenteestä, jätevesistä ja hajuista aiheutuvat vaikutuksista, joita on tarpeen käyttää vaikutusten arvioinnin lähtökohdina. Paikallisten terveysviranomaisten ja sosiaaliviranomaisten asiantuntemusta voi myös hyödyntää.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen

Normaalitoiminnassa aiheutuvien haitallisten vaikutusten kartoittaminen ja niiden ehkäiseminen on YVA-menettelyn ja vaikutusten arvioinnin tärkeimpiä päämääriä. Perusteltuun esitykseen haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tulee suunnitelman oleellisten haitallisten vaikutusten osalta.

Poikkeukselliset tilanteet, epävarmuustekijät ja riskinarviointi

Merkittävimmät ympäristöhaitat syntyvät yleensä poikkeuksellisten tilanteiden myötä. Riskitekijöiden tunnistamisella, niiden todennäköisyyden selvittämisellä ja niihin asiallisesti varautumalla vähennetään kuitenkin selvästi riskien todennäköisyyttä ja haitallisia ympäristövaikutuksia.

Jätteiden ja pilaantuneiden maiden käsittelyyn ja niihin liittyviin toimintoihin liittyy toiminnallisia (jätteet, laitteiden häiriötilanteet, inhimilliset erehdykset, vahinkotilanteet, tulipalot ymv.) ja ulkoisia (poikkeukselliset sääolot, kuten tulvat ymv.) riskejä, epävarmuustekijöitä tai muita poikkeuksellisia tilanteita, joista voi aiheutua haitallisia vaikutuksia ympäristöön. YVA-menettelyn keskeisenä tavoitteena on ehkäistä ennakolta haitallisten ympäristövaikutusten syntymistä, joten YVA-selostuksessa on painotettava tätä osiota.

Arvioinnissa käytettävät menetelmät

YVA-ohjelmassa on monessa kohdin esitetty, että arvioinnissa on käytetään taustatietoina Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminnassa ja muissa vastaavissa toiminnoissa saatuja kokemuksia ja tutkimustietoja. Kaikki olemassa olevat kokemukset ja mittaustulokset ovat arvokasta tietoa vaikutusten arvioinnissa. Näitä tietoja käytettäessä tulee kuitenkin varmistua, että muiden toiminnot ja olosuhteet ovat vertailukelpoisia Kymenlaakson Jäte Oy:n perustettavan käsittelykeskuksen kanssa. Sen sijaan muissa YVA-menettelyissä tai muista kootuista kertomuksista saatujen tietojen käyttämiseen kannattaa suhtautua varovasti, mikäli alkuperäisiä tutkimustietoja ja niiden epävarmuusarviointia ei ole käytettävissä. Lisäksi mikäli

Kymenlaakson Jäte Oy:n hankkeeseen soveltuvaa olemassa olevaa tietoa vaikutuksista ei ole olemassa, niin näiltä osin on varauduttava tekemään uusia selvityksiä.

YVA-selostuksessa tulee esittää ympäristövaikutusten arvioinnissa käytetyt menetelmät ja niihin liittyvät oletukset ja epävarmuustekijät samoin kuin se, miltä osin tarkastelu on perustunut laskennallisiin seikkoihin, kirjallisuuteen, muuhun vastaavaan materiaaliin, tehtyihin selvityksiin / tutkimuksiin, maastoinventointeihin tai haastatteluihin yms.

Seurantaohjelma

YVA-ohjelmassa ei ole esitetty suunnitelmaa seurantaohjelmasta. Hankkeen seurannan päätavoitteena on tuottaa tietoa hankkeesta aiheutuvien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen. Seurannasta päätetään tarkemmin ympäristöluvassa, mutta seurannan suunnittelu on tärkeää yleisellä tasolla jo YVA-selostuksen yhteydessä.

YVA-selostusta laadittaessa tulee miettiä mm, mitkä ovat

- Mitkä ovat seurantaohjelman tavoitteet ja –tehtävät?
- Millaista seurantatietoa tarvitaan?
- Mitä tarkoitusta varten tietoa hankitaan?
- Kuka tai ketkä tietoa tarvitsevat?
- Mitä vaikutuksia on tarpeen seurata (vesien laatua, melutilannetta)?
- Mitä menetelmiä ja tietolähteitä seurannassa aiotaan käyttää?
- Miten seurantatulokset raportoidaan ja miten niitä voidaan kommentoida?

4. ARVIOINTIOHJELMAN KUULUTUS

Kymenlaakson Jäte Oy:n YVA-ohjelmaa ja siitä laadittua kuulutusta ei ole pidetty inhimillisen erehdyksen vuoksi nähtävillä kuulutusaikana Anjalankosken kaupungin kirjaamossa. Tämän vuoksi YVA-ohjelma kuulutetaan uudelleen 27.6. – 13.7.2007 välisenä aikana Anjalankosken kaupungin ilmoitustaululla ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen ilmoitustaululla. Mikäli uuden kuulutusajan aikana ympäristökeskukselle esitetään uusia lausuntoja tai mielipiteitä YVA-ohjelmasta, niin ympäristökeskus YVA-ohjelmasta lisälausunnon.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä yhdessä arviointiohjelman kanssa arviointinnettelyn ajan 2.7.2007 alkaen Anjalankosken kaupungin kirjaamossa, Myllykosken pääkirjastossa sekä Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen toimipaikoissa (Kouvolaassa, Kaupamiehenkatu 4). Lausunto on nähtävillä myös internet-osoitteessa www.ymparisto.fi/kas
> ympäristönsuojelu > ympäristövaikutustenarviointi.

Johtajan sijainen

Pentti Välipakka

Ylitarkastaja

Asta Asikainen

MAKSU

Maksu 4370 euroa

Peruste: ympäristöministeriön asetus alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1237/03)

TIEDOKSI

Anjalankosken kaupunginhallitus
Anjalankosken tekninen lautakunta
Kouvolan Seudun kansanterveystyön kuntayhtymä
Myllykosken pääkirjasto
Kouvolan Seudun kuntayhtymä
Kotkan kaupungin ympäristövirasto
Kymen Vesi
Kymenlaakson liitto
Etelä-Suomen lääninhallitus, Kouvolan palveluyksikkö
Kaakkois-Suomen työvoima ja elinkeinokeskus
Tiehallinto, Kaakkois-Suomen tiepiiri
Kaakkois-Suomen metsäkeskus
Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry
Suunnittelukeskus Oy, Helsinki
Mielipiteen YVA-ohjelmasta jättäneet
Alueelliset ympäristökeskukset
Suomen ympäristökeskus